

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended learning

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Pedagogika II.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Specifika výchovně vzdělávacího procesu v oblasti vychovatelství

Výchovně vzdělávací proces v oblasti vychovatelství se vyznačuje následujícími specifiky:

- Zaměřuje se na rozvoj osobnostních vlastností a hodnot žáků. Vychovatelé se snaží v žácích rozvíjet takové vlastnosti, jako jsou samostatnost, tvořivost, odpovědnost, spolupráce, tolerance, empatie a soucit.
- Probíhá v mimoškolním prostředí. Vychovatelé mají možnost pracovat s žáky v širším kontextu, než je škola. Mohou se věnovat aktivitám, které jsou pro žáky zajímavé a motivující.
- Je zaměřen na celou osobnost žáka. Vychovatelé se snaží v žácích rozvíjet nejen jejich kognitivní, ale i socio-emocionální a praktické dovednosti.

Zde jsou některé konkrétní příklady specifík výchovně vzdělávacího procesu v oblasti vychovatelství:

- Výchovné aktivity v oblasti vzdělávání mohou zahrnovat například výlety, exkurze, besedy, přednášky, workshopy nebo kurzy.
- Výchovné aktivity v oblasti výchovy mohou zahrnovat například diskuse o aktuálních společenských problémech, práci s médii, řešení konfliktů, rozvoj empatie a soucitu nebo dobrovolnickou činnost.
- Výchovné aktivity v oblasti rozvoje praktických dovedností mohou zahrnovat například kurzy první pomoci, sebeobranu, vaření, šití nebo péče o domácnost.

Pro efektivní výchovně vzdělávací proces v oblasti vychovatelství je důležité, aby vychovatelé měli následující kompetence:

- Kompetence k práci s dětmi a mládeží. Vychovatelé by měli mít znalosti o vývoji dětí a mládeže a měli by umět pracovat s různými typy osobností.
- Kompetence k plánování a realizaci výchovně vzdělávacích aktivit. Vychovatelé by měli umět volit vhodné aktivity a metody práce s žáky.
- Kompetence k reflexi a evaluaci výchovně vzdělávacího procesu. Vychovatelé by měli umět hodnotit své působení na žáky a učit se z chyb.

Závěrem lze říci, že výchovně vzdělávací proces v oblasti vychovatelství je komplexním procesem, který má za cíl rozvoj osobnostních vlastností a hodnot žáků. Vychovatelé mají možnost pracovat s žáky v širším kontextu, než je škola, a mají možnost se zaměřit na celou

osobnost žáka. Pro efektivní výchovně vzdělávací proces je důležité, aby vychovatelé měli potřebné kompetence.

Role vychovatele

Vychovatel jako zdroj výchovně vzdělávacího procesu

Vychovatel může být pro žáky zdrojem informací, dovedností a zkušeností. Může jim poskytovat informace o různých tématech, pomáhat jim rozvíjet jejich dovednosti a předávat jim své zkušenosti. Vychovatel může být pro žáky také vzorem, který je inspiruje k učení a rozvoji.

Zde jsou některé konkrétní příklady toho, jak může vychovatel být zdrojem pro žáky:

- Může jim poskytnout informace o aktuálních společenských problémech, historii, kultuře nebo přírodě.
- Může je naučit novým dovednostem, jako jsou například dovednosti práce s počítačem, řešení problémů nebo komunikace.
- Může jim předat své zkušenosti z různých oblastí života, jako jsou například zkušenosti z práce, cestování nebo dobrovolnictví.

Vychovatel jako facilitátor výchovně vzdělávacího procesu

Vychovatel může být také facilitátorem, který podporuje žáky v jejich učení a rozvoji. Může jim pomáhat řešit problémy, dělat rozhodnutí a dosahovat svých cílů. Vychovatel může také podporovat spolupráci mezi žáky a vytvářet vhodné podmínky pro učení.

Zde jsou některé konkrétní příklady toho, jak může vychovatel být facilitátorem pro žáky:

- Může jim pomáhat řešit konflikty mezi sebou nebo s ostatními lidmi.
- Může jim pomáhat dělat rozhodnutí o tom, co chtějí dělat a jak to chtějí dělat.
- Může jim pomáhat dosahovat jejich cílů, například v oblasti vzdělávání, kariéry nebo osobního rozvoje.

Kombinace role zdroje a facilitátora výchovně vzdělávacího procesu

Vychovatel může plnit roli zdroje i facilitátora současně. Může například poskytovat žákům informace o tom, jak řešit konflikty, a zároveň jim pomáhat řešit konkrétní konflikt, který nastal. Nebo může žákům předávat své zkušenosti z práce, a zároveň jim pomáhat najít si práci, která je bude bavit.

Použité zdroje

HORÁK, J. a kol. Výchovné problémy současné školy. Liberec: TU v Liberci 2002.

KRATOCHVÍL, M.; SOLFRONK, J. a URBÁNEK, P. Základy didaktiky. Liberec: TU v Liberci 2002.

PRŮCHA, J. Moderní pedagogika. Praha: Portál 2017.